

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

kunne han tage stilling til, hvem der skulle blive inde, og hvem der eventuelt skulle hjemsendes. Derfor er ministerens forklaring om, at han har givet besked for lang tid siden, så det ikke kunne komme som noget overraskende for soldaterne og offentligheden, ikke holdbar, når han ikke engang selv den 1. februar vidste, hvordan man ville forholde sig fra militær side med hensyn til hjemsendelse til 1. maj.

Og da så endelig forsvarsministeren på eget ansvar traf sin beslutning, gav han ikke tid til, at garnisonerne på rimelig måde kunne give de værnepligtige orientering om den delvise gennemførelse af den forøgede tjenestetid. Over hals og hoved skulle ministeren nu have sin beslutning meddelt til offentligheden, før de, som dog stærkest var berørt, nemlig de værnepligtige, fik besked derom. Det er en hovedløs måde, ministeren har taget sagen på, og det har afstedkommet en stor del af de vanskeligheder, som er opstået i forbindelse med tjenestetidens forlængelse.

De almindelige synspunkter om soldaternes stilling indenfor hæren, som blev fremsat af det ærede medlem hr. Hans Hedtoft, er jeg naturligvis enig i. Soldaterne ved de enkelte garnisoner kan selvfølgelig ikke bestemme, hvor lang tjenestetiden skal være. Det afgøres i et demokratisk samfund af de parlamentarisk ansvarlige myndigheder, og hvis det ved de undersøgelser, som nu foretages, viser sig, at der har været tilrettelagt organiseret lydighedsnægtelse, må der naturligvis skrides ind heroverfor, og de, der står i spidsen derfor, må straffes, men om strafspørgsmålet vil jeg så iøvrigt henholde mig til, hvad statsministeren udtalte i lørdags i Studenterforeningen, at man bortset fra anstifterne står sig ved i dette tilfælde at fare med lempe.

Da regeringen efter Lissabonmødet for nu et års tid siden søgte forhåndstilslutning til 18 måneders tjenestetid og fik socialdemokraternes tilslutning dertil, rådede vi i det radikale venstre fra at gå ind på denne ordning, og vi har senere gang på gang frarådet at gennemføre 18 måneders tjenestetid, i hvert fald før man havde kaserne og befalingsmænd, så man var i stand til at byde de værnepligtige forsvarlige kår under deres uddannelse. Vi har i mit parti, både her i tinget og ved forhandling andetsteds, tilrådet regeringen at ud-

sætte den forlængede tjenestetid, men vi har hittil talt for døde øren.

Ved en debat her i tinget sidste efterår gjorde jeg opmærksom på, at efter de oplysninger, der forelå, måtte man regne med, at der manglede hen imod en trediedel, måske endda mere, af de nødvendige befalingsmænd, og at der manglede kaserne i et rimeligt omfang for at kunne byde de værnepligtige, der blev indkaldt, forsvarlige kår. Jeg frarådede regeringen at forcere kasernebyggeriet frem i et tempo, som forhindrede landet i at bygge boliger i et omfang, der blot tilnærmelsesvis kunne bidrage til at afhjælpe den ulykkelige bolignød her i landet. Men forsvarsministeren fortsatte trods alle vore advarsler, formentlig fordi han regnede med, at han stadig havde både regeringspartierne og socialdemokraterne til at dække sig. Men nu er det altså også blevet socialdemokratiet for meget.

Jeg anser det for meget tilfredsstillende, om resultatet af denne debat skulle blive, at det også nu fra socialdemokratiet blev fastslået, at man ikke vil være medansvarlig for indførelse af 18 måneders tjenestetid, i hvert fald ikke før der foreligger et sagligt forsvarligt grundlag for soldaternes uddannelse og ophold. Det er det, Norge har sagt, og Danmark har gode grunde til at sige det samme.

Såvidt jeg forstår, er socialdemokratiet enig med det radikale venstre i, at det ikke, under de nuværende forhold med hensyn til befalingsmænd og kaserne vil være forsvarligt at gennemføre 18 måneders tjenestetid. Jeg har imidlertid forstået, at socialdemokratiet har givet tilslutning til, at de danske styrker i Tyskland forøges med et antal danske soldater, såfremt der fra NATO-styrkerne i Tyskland sendes et vist antal soldater op til Holsten til sammen med de danske styrker at sikre nordflanken. Hvis det danske ønske i nær fremtid skulle blive imødekommet, mener socialdemokratiet da, at Danmark kan øge sine styrker i Tyskland med 3 000 mand, som der var tale om, uden at gennemføre 18 måneders tjenestetid? Jeg synes nok, det har nogen interesse at få klarhed herover og over, om socialdemokratiets modstand mod den udvidede tjenestetid alene er vendt mod den forhastede og ikke gennemtænkte måde, hvorpå forsvarsministeren har handlet, eller om socialdemokraterne er af samme opfat-